

Vejledning til regulering med prisindeks

Danmarks Statistiks forskellige prisindeks anvendes i stort omfang til regulering af beløb i kontrakter og andre former for aftaler. Ved at regulere et beløb med et prisindeks tages der højde for prisudviklingen.

Nedenfor følger nogle generelle gode råd til anvendelse af prisindeks til regulering i kontrakter:

Valg af indeks

Vælg et indeks, der følger prisen på det, der skal reguleres. Er opgaven for eksempel løntung, er et lønindeks måske bedst egnet. Undgå at bruge indeks, der er sæsonkorrigerede, da disse revideres tilbage i tid, hvilket kan skabe forvirring.

Man kan vælge at anvende hele indekset eller et delindeks. Man bør dog være opmærksom på, at detaljerede varegrupper er behæftet med større statistisk usikkerhed end det samlede prisindeks.

Beskrivelse af indekset i kontrakten

Definer så klart som muligt hvilket beløb eller hvilken betaling, der skal reguleres. Angiv præcist, hvilket indeks der skal anvendes til reguleringen. Angiv hele navnet på indekset inklusive tabellens navn i Statistikbanken, så misforståelser undgås.

Herunder ses et par eksempler på, hvordan man kan angive indekset i sin kontrakt:

Eksempel med samlet indeks

Danmarks Statistiks samlede nettoprisindeks, tabel PRIS114

Eksempel med delindeks

Indeks for 'Anlæg af veje' fra Danmarks Statistiks "Omkostningsindeks for anlæg", tabel BYG61

Evt. kan der tilføjes [...] eller et tilsvarende officielt indeks, som erstatter det nævnte indeks, og som måler den samme prisudvikling.

Hvornår reguleres der?

Angiv i hvilken periode, reguleringen skal ske. Det vil som regel være en måned eller et år. Ved angivelse af en måned, er det vigtigt ikke blot at skrive indekset pr. maj, da der kan opstå tvivl om, hvorvidt det refererer til indekset for maj måned eller det indeks, der er offentliggjort i maj måned (som vedrører april).

Angiv også, hvor ofte beløbet skal reguleres. Reguleringen sker som regel med et fast interval, fx halvårligt eller årligt, som er det mest almindelige.

Eksempel

[...] reguleres årligt i januar med udviklingen i indekset fra oktober til oktober.

Hvordan skal reguleringen beregnes?

Angiv tydeligt i kontrakten, hvordan reguleringen skal beregnes. Almindeligvis skal beløbet ændres proportionalt med ændringen i prisindekset mellem to perioder, det vil sige, at beløbet skal reguleres med den procentvise udvikling i prisindekset (se beregningseksempel nedenfor).

Angiv også hvor mange decimaler, der skal benyttes, hvis beløbet skal reguleres med den procentvise udvikling i prisindekset. Det mest almindelige er at anvende én decimal.

Ofte anvendes den gennemsnitlige årlige ændring i prisindekset til regulering. Det vil sige ændringen fra ét års gennemsnit til næste års gennemsnit. Man kan selv beregne den gennemsnitlige årlige ændring på grundlag af de offentliggjorte indeks. Den gennemsnitlige årlige ændring er beregnet og offentliggøres for det samlede [forbrugerprisindeks](#) og det samlede [nettoprisindeks](#).

Eksempel på regulering af beløb

Hvis fx et beløb på 1.500 kr. skal reguleres med udviklingen i det samlede nettoprisindeks fra oktober 2021 til oktober 2022, tages der udgangspunkt i indekset for de to perioder:

Samlet nettoprisindeks for oktober 2021 = 106,7

Samlet nettoprisindeks for oktober 2022 = 117,7

Reguleringen kan beregnes på to måder:

1. Man kan beregne den procentvise ændring og tillægge ændringen det beløb, som skal reguleres:

Procentvis ændring:	$\frac{(117,7-106,7)}{106,7}$	= 0,103 = 10,3 pct.
Ændring i kr.:	1.500 kr. * 0,103	= 154,5 kr.
Reguleret beløb:	1.500 kr. + 154,5 kr.	= <u>1.654,5 kr.</u>

2. Det regulerede beløb kan beregnes ved at gange det oprindelige beløb med indekset i den seneste periode og dividere med indekset i udgangsperioden:

Reguleret beløb:	1.500 kr. * $\frac{117,7}{106,7}$	= <u>1.654,5 kr.</u>
------------------	-----------------------------------	----------------------

Danmarks Statistiks rolle og ansvar

Hvilket indeks og hvilke metoder, der benyttes til regulering af et beløb, er alene op til de parter, der indgår kontrakten eller aftalen. Danmarks Statistik påtager sig ikke juridisk eller økonomisk ansvar for anvendelse af prisindeksene. Danmarks Statistik kan bistå med information om prisindeksene og hjælpe med statistiske spørgsmål, men det sker uden ansvar for Danmarks Statistik.